

Mysteriet om Sønderside

Opgaven

Eleverne skal i grupper løse "Mysteriet om Sønderside". I det nordlige Vadehav ligger en lang halvø ved navn Skallingen. Arkæologerne ved, at der lige nord for Skallingen har ligget et eller andet skabt af mennesker, som på gamle kort hedder "Sønderside". Men de ved ikke præcis, hvad der har været her, og hvad der er sket. I denne opgave forholder eleverne sig til korte historiske udsagn, der sammen med naturgeografiske fakta, hjælper gruppen med at opstille teorier om hvad der kan være sket ved Sønderside.

Eleverne ved formentlig ikke på forhånd, at det i dag ubeboede Sønderside, i middelalderen var et af vestkystens største fiskerlejer med en fastboende befolkning og over 1000 mennesker i sæsonen. Stormfloden i 1634 udslettede fiskerlejet, og pga. en stagnation i fiskeriet (mindre salg af fisk) og reformationens ændrede kostvaner. Reformationen førte til, at fasten gled ud. Man spiste dermed mindre fisk, som havde været tilladt under fasten. Den mindre eksport af fisk resulterede i økonomisk dårligere tider ved Sønderside allerede inden stormen i 1634. Efter stormen opgav man at etablere fiskerlejet på ny.

Opgaven kan løses på skolen, men det vil naturligvis være oplagt at præsentere klassen for den under en ekskursion til området. Det vigtigste er, at eleverne ikke er kendt med historien på forhånd.

Sådan gør du

- Eleverne inddeles i grupper
- Print "Mysteriet om Sønderside" til lærerens oplæsning
- Print "udsagns-arket", et sæt til hver gruppe
- Klip sæt af udsagns-kort og bland dem godt og kom de i kuverter
- Print billedarkene, et sæt til hver gruppe og kom dem i kuverter
- Print sæt af Søndersidekort

Opgavens karakter betyder, at eleverne faktisk helst skal være "uforberejede" – dvs. ikke vide noget om stedet og historien på forhånd. Jo mere de ved om landskabet og stormfloder, jo lettere vil de naturligvis have ved at "løse" mysteriet.

Eleverne skal forberedes på opgavens karakter: Altså, at de får nogle oplysninger, som de skal bruge på at udvikle deres teori – og at to teorier i princippet kan være lige så gode, hvis man kan argumentere for dem.

På denne måde får eleverne forståelse for historikernes og arkæologernes arbejdsmetoder, og prøver at anvende kildekritik.

- Historien "Mysteriet om Sønderside", som handler om Varde Museums udgravning ved Sønderside, læses op for hele klassen. Det er vigtigt, at eleverne forstår, at der gemmer sig værdifulde oplysninger i historien
- Derefter uddeles udsagns-kortene, billedarkene og Søndersidekort til grupperne
- Fortæl eleverne at de nu skal løse mysteriet. For at gøre det skal de bruge udsagns-kortene, som de skal sortere og gruppere. De skal lægge de kort, som de mener har noget til fælles sammen
- De skal se på billeder og kort, og se hvilke oplysninger de kan supplere med. Eleverne skal forsøge at hjælpe arkæologerne med at udvikle en teori om, hvad Sønderside var for et sted, og de skal opstille en sandsynlig teori om, hvad der kan være hændt derude
- Udsagns-kortene og billedarkene hjælper gruppen med at opstille teorier, men de kan også blive forvirrede af oplysningerne. Dette er netop meningen!
- Diagrammerne fra DMI er tænkt som en del af den baggrundsviden eleverne kan bruge. Måske skal eleverne have lidt hjælp til, hvordan man læser sådan et diagram, men det er meningen, at eleverne selv skal "knække koden", og altså gennemskue at vandet kan stige 5 meter ... og dermed koble denne viden sammen med de andre kote-oplysninger i teksten
- Ved hjælp af samtale og en stor informationsmængde, øver eleverne sig i at anvende en masse "tilfældig" viden, til at opstille forklaringer og teorier
- Man kan lade grupperne præsentere deres teorier på skrift, så det sikres, at alle "løse" ender er gennemdiskuterede
- Man kan også diskutere teorierne på klassen, så forskellige oplysninger måske trækkes frem og drøftes i fællesskab.

Mål

Historie

Efter 9. klasse

Historiebrug: Eleven kan forklare samspil mellem fortid, nutid og fremtid

- Historiske scenarier

Kildearbejde: Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger

- Historiske problemstillinger og løsningsforslag

Arbejdsark

Mysteriet om Sønderside introduktion og tekst

Download fil

Kort til mysteriet om Sønderside

Download fil

Billedark til mysteriet om Sønderside

Download fil

Udsagnskort til mysteriet om Sønderside

Download fil

Baggrundsviden

Kan suppleres med følgende opgaver

Mysteriet om Misthusum

Langli en ø i Vadehavet - et storylineforløb

Vi fiskede fra Esbjerg

Praktisk information

Målgruppe

7. - 9. klasse

Aktivitet

Indenfor

Periode

Hele året

Varighed

2-4 timer

Emneområde

Landskab
Vadehavets kulturhistorie
Vadehavet i 1600-tallet

Fag

Historie

Besøgssteder

NaturKulturVarde

Naturstyrelsen Blåvandshuk